

Kulturdepartementets innspillsseminar 03.10.14 om regjeringens intensjonserklæring for samspillet med frivillig sektor

Innlegg fra Stian Seland, leder i LNU.

Takk for invitasjonen! Jeg heter Stian Seland og jeg er leder i LNU. LNU er en interesseorganisasjon for 99 demokratiske og frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner.

Jeg skal fortelle en historie om forenkling. Og så skal jeg fortelle hva LNU mener skal til i Regjeringens intensjonserklæring for å få en lykkelig slutt på den historien.

I 2010 så lanserte LNU rapporten *Sårbar frivillighet*. På 2000-tallet kom det flere nye økonomiske ordninger for organisasjonene og det kom mange løfter om mer samordning og harmonisering. Med *Sårbar frivillighet* ønsket vi å se på hvordan disse løftene var blitt omsatt til handling

En av hovedkonklusjonene i rapporten var at det voksende byråkratiet stenger barne- og ungdomsorganisasjoner ute fra de statlige støtteordningene til frivilligheten. Funnene i rapporten gjorde at forenkling for alvor kom på politiske agendaen i LNU.

Nå tenker kanskje noen av dere at jeg bare snakker om ting som er relevant for barne- og ungdomsorganisasjonene. Det gjør jeg ikke. Forenkling for barne- og ungdomsfrivilligheten, er for forenkling for hele frivilligheten

Klarer du å gjøre søknadsskjemaet til momskompensasjon enkelt nok for en lokallagsleder i Skeiv ungdom på 14 år, da har du samtidig gjort det samme søknadsskjemaet enkelt nok for en lokallagsleder i Røde kors som er 34 år. Forenkling av for barn og unge, er forenkling for alle. Men tilbake til historien.

Rapporten fikk mye oppmerksomhet, og som en konsekvens av en budsjettmerknad i Stortinget startet Kulturdepartementet et forenklingsprosjekt. Prosjektet inneholdt flere tiltak, men kanskje det viktigste var at de gjorde en kartlegging av alle statlige tilskuddsordninger som barne- og ungdomsorganisasjonene brukte.

De identifiserte 47 ulike tilskuddsordninger. Dette tallet ble senere oppjustert til 49 ordninger, da det viste seg at Kulturdepartementet hadde oversett to tilskuddsordninger, som viste seg å ligge i Kulturdepartementet. Det de fant i kartleggingen var ganske oppsiktsvekkende, men desverre ikke så overraskende.

I de 49 ordningene fant man **14 ulike definisjoner** på begrepet tellende medlem. **11 ulike definisjoner** på lokallag. **4 ulike definisjoner** på hva en frivillig organisasjon er.

Hva betyr disse tallene? Det betyr at i det øyeblikket en organisasjon bruker mer enn en statlig ordning, så er det ulike definisjoner de må søke basert på og rapportere etter. Det fører til flere revisorattester, mer dokumentasjon og mer papirarbeid for organisasjonene, og dette svekker også den statlige kontrollen, når ulike statlige aktører sitter med ulike tall.

Som en konsekvens av funnene, så valgte Kulturdepartementet å starte arbeidet med lage en veileder, som skulle ha forslag til felles definisjoner på sentrale begreper. Formålet var å harmonisere og samordne begreper i regelverk.

Det er ingen faglige grunner til at medlem skal ha 14 ulike definisjoner. Det er ikke noe organisasjonene tjener på, det er ikke noe staten tjener på. De eneste som tjener på dagens situasjon er revisorforeningen.

Arbeidet med veilederen gikk sakte under den forrige Regjeringen, men da den nye Regjeringen tiltrådte i høst ble tempoet skrudd opp. I februar lanserte Kulturministeren og kommunal- og moderniseringsministeren denne, veilederen *Forenkling av statlige tilskuddsordninger for barne- og ungdomsorganisasjoner*. De 11 forslagene til felles definisjoner i veilederen er kvalitetssikret av Kulturdepartementet og Direktoratet for økonomistyring.

Da skulle man tro at historien hadde fått en lykkelig slutt, ikke sant? Det trodde jeg, men historien har en lei tendens til å gjenta seg selv. For hva er det som skjer, når det første departementet etter at denne veilederen er lansert, skal revidere et regelverk? Jo, Barne-, likestillings-, og inkluderingsdepartementet, som nå er i en prosess med å revidere grunnstøtta til barne- og ungdomsorganisasjonene, følger ikke opp.

Grunnstøtta er den ordninga som flest barne- og ungdomsorganisasjoner bruker. Er det noe regelverk det gir mening å ta i bruk disse definisjonene, så er det i dette. For hvor mange av definisjonene foreslår BLD å ta i bruk? **Ingen**. Av de 11 kvalitetssikrede definisjonene i veilederen, **velger BLD å ta i bruk ingen**.

Og hva er begrunnelsen? På spørsmål svarer departementet at de har gjort "nødvendige tilpasninger". Nødvendige tilpasninger, sier BLD. Og det kommer fra departementet, som da denne veilederen var på høring **hadde ingen, jeg gjentar, ingen** merknader til forslagene på definisjoner.

Når et departement så bevisst velger å ikke ta i bruk en veileder, som er utarbeidet av Kulturdepartement, kvalitetssikret av Direktoratet for økonomistyring, og som er forankret på regjeringsnivå, så lover det dårlig for Regjeringens evne og mulighet til å harmonisere og samordne.

Dette er bare et eksempel av mange på en ukultur som har fått vokse fram det siste tiåret, som vi i frivilligheten er smertelig klar over at er der. I dag er det slik at hvert departement og hvert direktorat ønsker å være herre i eget hus, de ønsker å være småkonge over hver sin lille tue og de vet definitivt best selv, takk skal du ha, hva som er til det beste for frivilligheten.

Dette er en ukultur som ikke kan få fortsette. Regjeringen må samordne seg om å gjennomføre sin egen forenklingpolitikk. Det burde være selvsagt, men vi ser dessverre at det ikke er noe man kan ta for gitt.

Kjære statsråd, du er sjef for det koordinerende frivillighetsdepartementet. Nå trenger frivilligheten **at du viser de andre departementene hvem som er sjefen. Vi heier på deg!**

Prinsipperklæringen må forplikte staten til å gjennomføre Regjeringens egen forenklingpolitikk. Og vi trenger mekanismer for å ta det opp når vi fra staten møter motstridende politikk.

Kjære statsråd! Frivilligheten trenger ikke at staten kommer med mer frivillighetspolitikk. **Frivilligheten trenger at staten har en frivillighetspolitikk.**

Takk for meg!

